Aripi frânte-Al Cremardia

I. P putea fi considerat, fără pic de tăgadă, prototipul ratatului cu ştaif. Un bărbat trecut bine şi de a doua şi de a treia tinereţe, de fapt cu un picior de mult vârât în groapă, înalt şi slab, puţin adus de spate, părul scurt, încărunţit de timpuriu, degetele lungi erau usor strâmbe şi îngîlbenite de tutun. Ochii-i erau calzi şi umezi şi încă vii. Poate prea vii. O lumină magică se prelingea din ei. P era posesorul unei inteligenţe cu mult peste medie, dacă nu ar fi ratat m-aş fi hazardat să-l consider o minte strălucită. Un intelectual de provincie, puţin prăfuit, fără haz, dar mintos. Dumnezeu i-a hărăzit lui P întâmplări care nu pot fi cuprinse într-o singură viaţă. Se spune că trenul vieţii este doar unul şi se poate întâmpla ca să nu vină la peronul tău niciodata. Lui P i-au trecut o mulţime de trenuri prin faţă, în care n-a catadicsit să se urce. Cu o nepăsare care friza nebunia. Minte multă, prostie şi mai şi. A eşuat într-un sătuc prăfuit din Bărăgan. Singur şi bolnav. Dumnezeu s-a mai uitat odată la el, i s-a făcut milă şi i-a mai dat o şansă. Degeaba. Încă mai e şi acum în acelaşi sătuc uitat de lume.

Întâlnirea cu el, cu multe tăceri şi vorbe nerostite, sau discuţii interminabile în contradictoriu, nu a fost deloc lejeră, dimpotrivă, am plecat cu o durere imensă în suflet. Contrariat, am început să mă intersez cine este acest P. Multe din întâmplările neverosimile mai circulă şi acum sub formă de legende. Povestite de diverşi, cu patos şi pe nerasuflate. Mi s-a părut că este pacat ca ele să se piardă, de aceea acum puteţi citi aceste rânduri.

II. P îmi spunea că nu şi-a dorit să vină pe lume. Dimptrivă. S-a împotrivit cât şi cum a putut. Deja toata lumea care asista la naşterea lui se speriase. Alergau toţi bezmetici, de colo colo. Se făcuse duminică, soarele răsărise de mult. Era un septembrie cald şi pufos.

— Hai fă, împinge, urla moaşa la tânăra ţărancă, stoarsă de puteri şi care stătea întinsă pe laviţă, cu ochii pironiţi în tavan. I se arăta Maica Domnului, acolo pe tavan. Era cu-n prunc în braţe.

— Este băiat, şopti stins tânăra mama.

— De unde ştii, fă?

— Iaca, mi se arată Maica Domnului, acolo pe tavan. Mi s-a mai arătat şi cand am vrut să-l dau afară cu fusul. M-am speriat tare şi nu l-am mai dat, spuse tânăra ţărancă şi–a leşinat. De

sâmbătă dimineaţe stă pe spate cu ochii-n tavan. Încăpăţânat copil, îl simte, ori de câte ori se sforţează şi împinge, cum se agaţă, cum se opinteşte să nu iasă. L-ar blestema dar îi e frică de ce vede pe tavan. Asta n-o împiedică să-i alerge tot felul de gânduri prin cap. Dintr-o data parcă toată viaţă îi trece pin faţă. Parcă ar fi la cinemaograf. Stă aşa şi se uită la viaţa ei, ca şi cum ar fi super-ofertă de amintiri. Vede cât de tare e bătută şi de tac-su şi de mă-sa, să-l ia pe Nicuţă de bărbat, că are zece pogoane în Bărăgan. E mai scund decât ea. Şi iar o bate. Îl vede pe Mihai, cât de înalt e şi ce frumos e. Iar o bate şi tac-su şi mă-sa. Îl vede pe Mihai, acum e boier de oraş. Maior de armată şi secretar de partid. Cum îi străluceau ochii a când revăzut-o. Ea era la piaţă la Obor, prin februarie, vindea merele lui tac-su şi ţuica ei de zestre, pe dedebsubt, era prohibiţie. Strângea bani să-şi termine casa. Lui Nicuţă îi plăcea jocul de cărţi şi s-au dus dracului banii de zestre. Doamne, cât de tare a iubit-o Mihai, în noaptea aia, acolo, pe lăzile cu mere. Uf, mamă, zicea mă-sa, dacă ştiam că se schimbă vremurile şi că Mihai va ajunge boier de oraş, te dădeam lui. Doamne, ce bine era acolo pe lăzi şi ce frumos mirosea. Mirosea a răşină, a fân şi a mere. Miosea a acasă. A rămas grea după noaptea aia. L-ar fi lasat pe Nicuţă şi ar fi păstrat şi copilul. Unde să se ducă? Acasă n-ar

fi primit-o. Mai avea opt fraţi. Unde să mai vină şi ea cu plodul. Mihai i-a spus că e însurat şi că nu poate să-şi lase nevasta. Nu-l lasă partidul. Familia ,celula de bază a societăţii. A dat copilul afară cu fusul. A învăţat-o baba Daia. A auzit plânset de copil. Era în căruţă, afară din sat.

— Pune caii la căruţă Nicuţă, s-o ducem la oraş, la spital. Altfel moare şi ea şi copilul, a zis moaşa.

— Să scape ea, copii mai facem, zise bărbatul. A înhămat cele două iepe negre cât a putut de repede şi a tras caruţa în faţa porţii.

— Moare, fă, a zis către moaşă o babă pripăşită pe acolo, simţind cumva că e rost de colivă.

— Uş cotoroanţo, ieşi din curtea mea, altfel târnuiesc bătătura cu tine. Fir-ai a necuratului, ieşi fă, piază rea, urla Nicuţă la babă, după care i-a tras un picior, cu bocancul ăla mare al lui.

— Tot moare bă, tot moare. Şi chiar dacă scapă şi naşte, copchilul ăsta-i blăstămat. Alege-s-ar praful şi pulberea, huuo! De ce dai mă, de ce dai?

— Nu-ţi pune mintea cu ea, zise moaşa, hai s-o punem în căruţă mă, hai că moare-n braţele mele. Nu vezi că şi-a dat ochii peste cap?

Nici n-a ieşit bine căruţa din sat când femeia a reuşit în sfârşit să nască. Era opt şi un sfert.

Fix. Un câine urla, singur, aşa, de nebun. O lumină galbenă coborâse din cer.

— În goană de cai, de frică de moarte, am venit eu pe lumea asta, mi-a zis într-o zi P.

III. Copilăria lui P ar fi fost una obişnuită, dacă nu s-ar fi trezit, aşa din senin, pe la patru ani, să citească ziarul cu voce tare. Nu-şi mai aduce aminte cum a reuşit. Şi atât de mult s-au încântat ai lui, încât, în fiecare duminică, îl îmbrăcau frumos şi mergeau la rude, sau la vecini, să le citească ziarul. Era un ziar vechi, din 53, unde se anunţa moartea lui Stalin. Vin americanii, s-a bucurat atunci Nicuţă, tac-su şi s-a îmbătat, la bufet, cu unu Dima, prietenul lui, care era omul miliţiei şi al securităţii. De mult se ţinea de capul lui Nicuţă să intre cu el în afaceri. Să vândă carne la negru, în Bucureşti, era criză mare şi el avea oamenii lui acolo, că merge la fix. Şi l-a convins pe Nicuţă, acum că murise Stalin, să-şi taie vaca. N-au apucat să vândă nici jumătate din vacă, când, la un avocat din Obor, i-au prins miliţia şi au făcut un an puşcărie. Noroc cu Dima, că era de-al lor, altfel lui Nicuţă i-ar fi putrezit oasele la canal. Atunci s-a ales P cu dădacă, Istina, o ţigancă adusă de la munte de popa Toader. S-a certat cu popa şi a venit la Rodica. Dumnezeu a adus-o, că era greu fără Nicuţă, cu trei copii mici, cu câmpul, cu gospodăria, cu dările şi

taxele, cu cotele şi cu banca. Din când în când, se închidea în camera de zi şi plângea o oră întreagă, îşi uşura sufletul. De, femeie tânără şi singură, îngropată de griji şi nevoi. Noroc cu Istina. Care muncea mai abitir ca un bărbat şi se ataşase de P. Avea grijă de el, o trezea pe Rodica noaptea, că plange băiatul şi să-i dea ţâţă. Uite ce foame îi este, cum caută cu gura, hai, fă, trezeşte-te odată.

— Fă, o să-ţi vorbească băiatul limbi străine, i-a zis Leana a lui Oblete lui Rodica. În timpul războiului, americanii au trântit o bombă, în miez de noapte, peste casa lui Istina, toţi au murit, numai ea a scăpat, de atunci vorbeşte o limbă numai de ea înţeleasă.

În duminica Paştelui, pe P, ai lui l-au dus la biserică, cu un ou în mâna stângă, ăsta pentru a-l da popii pentru împărtăşanie şi cu ziarul, ăla vechi, în cealaltă mână, să vadă şi popa ce copil deştept au şi popa şi-a făcut cruce. A doua zi popa era la securitate, avea şi el o fată, tot de patru ani, una Ştefania, care, la grădiniţă, îi tăia calea lui P şi îi dădea tot felul de dulciuri, colivă, colaci, îi lega şireturile la bocanci, iarna sau sandalele, când venea vara. Era o fată de treabă, cam şleampătă şi fără de noroc. S-a sinucis când a împlinit optsprezece ani. Nimeni nu a ştiut motivul. A înghiţit o sticlă întreagă de verde de Paris. Pe o hârtie ruptă dintr-un caiet de matematică, a scris o strofă dintr-o poezie a

lui Elena Farago:

Pentru cel care mi-a fost
Pentru cel ce nu-mi mai este
Visele fără de rost
Leagă cântec şi poveste

Sub versuri a desenat, cu o cariocă roşie, o inimă ruptă în două, pe o bucată de inimă era scris îngroşat litera P şi pe cealaltă litera Ş, iar dedesubt a scris, cu litere înclinate uşor spre dreapta „Te iubesc, cum nu cred că te va iubi cineva vreodată. M-ai făcut femeie fără să mă atingi, fără să mă pătrunzi şi voi rămâne o eternitate femeia ta, numai a ta. Dumnezeu îmi e martor. Mi-am dat seama că nu pot să te ajut decât dincolo de moarte. Voi fi îngerul tău. Voi veghea tot timpul asupra ta. Iar dacă e adevărat că ne vom reîncarna, vreau tot îngerul tău să fiu. De câte ori vei simţi o adiere în părul tău, să ştii că nu e vântul, sunt eu. De câte ori vei simţi un gust sărat pe buze, să ştii că sunt eu. Numai şi numai eu, acum când prezentul şi trecutul se împacă, deodată în mine. Te iubesc. ” Popa a înebunit, săracul, umbla, aşa, prin sat, cu cădelniţa-n mâna stângă şi cu busuioc în cealaltă mână, sfinţea toţi parii pe care îi întâlnea. A mai slujit, după moartea ficei sale, aproape un an, până când, într-o zi, la slujbă, s-a întors cu spatele la

audienţă, şi-a ridicat patrafirul, şi-a dat pantalonii jos şi a arătat curul babelor din primul rând. L-au internat la Sapoca.

După ce s-a dus popa Toader la securitate, a venit la Nicuţă, cu o Volgă neagră, un căpitan de securitate, Amza, cum că şi-a pus băiatul să înveţe pe de rost articolul cu moartea lui Stalin. Degeaba se jura Nicuţă că n-are nicio vină, căpitanul o ţinea langa cum că e un criminal de imperialist, că a vrut să se îmbogăţească, vânzând carne de vită la negru. Noroc că Miliţia e vigilentă.

— Bă, cheamă-ţi lighioana aia mică, zise Amza, un ţigan scund din Bora, pe care, ţăranii din comuna Ciulniţa, l-au prins într-o noapte, imediat după război, la furat de găini, la învăţător, care avea trei găini amărâte şi ciufulite, că pe alea moţate i le-au rechiziţionat ruşii. I-a luat şi ceasul de la mână.

— Bine că au avut răbdare să vi-l daţi jos, i-a zis ţârcovnicul Nae. Că lui cumnată-miu i-a tăiat mâna, exact de la încheietură. După ce au scos ceasul, au azvârlit laba mâinii la câini. Ceasul îl avea de la un maior neamţ, un Atlantic de aur. I-a plăcut neamţului ţuica fiartă şi după o ulcică d-aia mică, la luat pe după gât şi l-a pupat pe obraji. Maiorul o rupea binişor pe româneşte, şi-a scos ceasul de la mână şi i l-a pus la mâna dreaptă. O să mă pomeneşti toată viaţa, i-a zis neamţul. Nenorocitul de cumnată-

miu nu şi l-a mai dat jos niciodată, până s-a întâlnit cu ruşii ăia doi, beţi mangă. Ioo, voniucii ostolov, marte domenea. Davai ceasî! i-a zis unul dintre ruşi. Şi de atunci, cumnată-miu, îl pomeneşte întruna pe maiorul neamţ. Ceasul rău. L-a împins împieliţatul să-i fiarbă ţuică de la munte şi să mai pună şi ciuşcă în ea. Bea neamţul ţuică şi mânca gogonele murate. Că era meşter cumnată-miu ăsta, îl chema tot satul să le pună gogonele. Acum aruncă copiii cu pietre după el, sau le povesteşte sătenilor, la mat pentru o cinzeacă de ţuică, cum îi strălucea, lui, ceasul ăla în noapte, că avea cadranul cu fosfor.

L-au snopit din bătaie, pe Amza, ţăranii, l-au dezbrăcat în pielea goală, l-au uns cu untură râncedă, baba Călina a rupt o pernă deasupra capului lui Amza şi fulgii s-au lipit de untura întinsă pe el. Arăta ca o găină curentată. L-au legat în mijlocul comunei de un stâlp de salcâm uns cu păcură, special pus acolo din vremea lui Ţepeş. L-au ţinut legat şi a doua zi, în soare. Era luna lui cuptor şi secetă mare. Aerul frigea. Pentru a putea respira, ţăranii intrau, cu căţel şi purcel, în beciuri adânci. Doar în ziua aia era ceva forfotă. Aveau distracţie. Copiii făceu întrecere, care să nimerească, cu bolovani, testicolele lui Amza. Nici nu mai putea să ţipe de durere. Muştele se îngrămădeau, atrase de untura, care, acum, încinsă de soare, îi frigea

pielea mai rău decât focul. O vădană miloasă, a alungat copiii şi i-a dat ceva apă de băut. Spre seară l-au plimbat prin comună, cu mâinile legate la spate, târât c-o funie de gât, ca pe vacă. Tot de gât i-au legat o talangă. Şi l-au plimbat aşa prin toată comuna. Muierile îi dădea cu huo, copiii, ţinându-se ciorchine de alai, aruncau cu bolovani, care explodau, ca grenadele, pe ţeasta lui Amza. Atraşi de mirosul unturii râncede se adunaseră toţii câinii din comună, stăteau la o oaresce distanţă, câte unul, mai îndrăzneţ, se furişa pe la spate şi-l muşca de picior. Apoi l-au scos la marginea comunei, spre Slobozia, i-au desfăcut talanga şi funia de după gât, i-au dezlegat mâinile şi i-au tras şi câteva bâte pe spinare, după care i-au dat drumul. Amza nu s-a oprit din alergat până-n mahalau ţigănească. N-a stat mult să-şi lingă rănile şi s-a înscris in Securitate şi pentru că, evreul ăla bătrân, care avea prăvălie la ei în mahala, l-a învăţat să citească şi să scrie, a ajuns repede locotenent, apoi căpitan şi puţin mai tărziu comandant, acolo, în Slobozia. Pe evreu, nu ştia nimeni cum îl cheamă, îi ziceau toţi uvreiul, căruia îi cam plăcea băieţeii şi Amza, pentru un pumn de bomboane spirtoase, stătea să-l pătrundă, pe la spate, evreul.

Acum ţăranii ăia, care şi-au bătut joc de Amza putrezesc undeva pe la canal. Care or mai trăi. Baba Călina n-a rezistat, că a venit

Amza, noaptea, la ea în arest şi a sodomizato. De ruşine, săraca babă s-a dat cu capul de pereţii celulei până a murit. După ce doi soldaţi au azvârlit leşul babei într-o groapă, săpată la repezeală, Amza şi-a dat nădragii jos şi s-a lăsat pe vine deasupra gropii, deşertând, odată cu fecalele, toată ura strânsă de atât amar de vreme.

— Bă, ţăran jegos, i-a mai zis Amza lui Nicuţă adu-l p-ăla micul, hai, fuga marş.

Nicuţă a dat fuga şi l-a adus pe P, pe atunci un copil mai degrabă scund pentru vârsta sa, foarte slab, cu capul mare, tuns zero şi cu ochii, caprui spre verde închis, rotunzi şi iscoditori. Îl privea curios şi oarecum mirat pe Amza, nu mai văzuse o astfel de arătare. Amza era o piticanie tuciurie, avea un metru şi cinzecişi patru de centimetrii şi o sută douăzecişicinci de kilograme. Era aproape rotund. Faţa o avea transpirtă tot timpul, iar transpiraţia îi era uleioasă şi mirosea urât. A venit şi vremea lui. Toţi tremurau de frica , până şi tac-su, un ţigan frumos, lăutar de faimă şi îndrăgit tare de cucoanele din oraş. Cum le zicea el, din gură, de inimă albastră, nu-l întrecea nimeni. Era vestit, de la Ploeşti şi până la Halele Obor, toţi auzise de Lică, guristul din Bora. Nu era o petrecere mai de soi să nu fie invitat. Asta până să intre Amza la Securitate. Acum stă la mila lui fi-su. Fie ziua aia

blestemată, când, beat fiind s-a culcat cu Nela lui Gae şi a rămas grea. Nela a murit la naştere şi Gae i l-a adus pe Amza, să-l crească, altfel îi făcea buzunar pe burtă cu şişul. Lică era ţigan de mătase şi fricos. De Amza au avut grijă mai mult vecinii, asta până când a intrat sub protecţia uvreiului. După moartea uvreiului, Amza trăia din furtişaguri, până l-au prins ţăranii din Ciulniţa la furat de găini şi a intrat în Securitate. Acum era domn mare. Vestit pentru cruzime şi pentru ura visceralã ce o purta pentru ţărani. Dacă era după el i-ar fi împuşcat pe toţi, dar avea şi el frică de ceva pe lumea asta, îi era frică de partid.

— Vezi măi copchile în ce belea m-ai băgat? I-a zis Nicuţă lui P. Tu şi ziarul ăla nenorocit. Uite, domn comandant vrea să stea de vorbă cu tine. Şi l-a împins uşor pe P în faţa lui Amza.

— Mi-ai adus un ziar nou? l-a întrebat P pe Amza. Ăsta pe care-l am s-o rupt ferfeniţă, abia dacă mai văd literele să citesc. Apoi, m-am plictisit să citesc mereu şi mereu despre moartea lui nenea ăsta cu mustăţi. În timp ce vorbea, P se uita, fix, în ochii lui Amza. Ceva ciudat se întâmpla cu Amza şi nu înţelegea ce. Brusc s-a desprins de privirea lui P, parcă-l hipnotiza.

— Tu nu eşti de-al nostru, a zis cu năduf Amza. Şi constatarea asta îl va urmări, ca un blestem, toată viaţa pe P.

Din ziua aceea, Amza îl trimitea, săptămânal, pe Ionică, un tânăr sublocotenent, ofiţer din noul val, cu liceu şi şcoală militară, să-i ducă lui P ziare, cărţi de poveşti, creioane colorate şi hârtie. Amza a vegheat tot restul vieţii lui asupra lui P, chiar şi când a fost trecut în rezervă, odată cu vântul schimbării din perioada de început a domniei lui Ceauşescu. A încercat să-l ajute să treacă peste handicapul înălţimii, pentru a se putea să se înscrie la liceul militar, P avea un metru şi cinzeci de centimetrii şi treizecişiopt de kilograme, cât o oaie. N-a reuşit, nu mai avea putere, era acum şef de aprozar. Plus că şi P a reuşit să şi-l facă duşman pe procurorul X de la Procuratura din Slobozia, bucureştean, libidinos şi însurat. Trăia cu A, sora mijlocie a lui P. Odata, de Crăciun, prin 1968, parcă într-o zi de miercuri, după ce marţi, la tăierea porcului, a asistat şi procurorul X şi s-a îmbătat criţă cu vodkă rusească, adusă de el, că vezi doamne, ţuica de la părinţii lui Rodica, de prună de la munte, pute şi el,de, om subţire. Şi la pomana porcului procurorul a început să-l întrebe pe P tabla înmulţirii. Şi P nu a scos nici-un cuvânt, făcea cocoloaşe de mămăligă cu mâna, apoi întingea în untura fierbinte şi mânca cu poftă. Din când în când bea zeamă de varză dintr-o cană de lut. După ce s-a săturat a mulţumit pentru masă şi a plecat să se joace cu cei doi băieţi, mai mici ca

el, ai vecinului din colţ. De fapt avea o bucată de şorici, ţinută ascuns în sân, încă de când a ajutat la căratul cărnii în beci şi vroia să o împartă cu ei. A doua zi, seara târziu a venit şi procurorul, de data asta era treaz şi iar a început să-l sâcâie pe P cu întrebări, ba tabla inmulţiri, ba cine ştie ce întrebare de istorie sau geografie. Auzise că P, în clasa a patra fiind, a câştigat un concurs de cunoştinţe generale, la care au participat, în special fete de la liceu sau de la scoala tehnică de contabilitate, toate de aceaşi vârsta cu A, sora lui. Până când P a luat un chibrit de pe masă, a aprins un băţ şi uitându-se fix în ochii lui X, l-a întrebat ce stare de agregare are flacăra. Procurorul a vrut să spună că e gaz, dar nu era sigur.

— E plasmă, a zis P şi te rog să mă laşi să mănânc. O linişte nefirească s-a aşternut în casă.

Şi Amza l-a urmat peste tot pe P şi la Motru, unde reuşise la liceu şi la Feteşti unde s-a transferat P, din clasa a X-a şi-n armată la Botoşani, unde P a făcut armată întreagă şi la Bucureşti, când P a reuşit să intre la sociologie. A murit la cutremurul din 77, aşteptându-l pe P în barul de la Dunărea. Barul era la etaj şi Amza n-a avut nicio şansă. Vroia să-i spună lui P, care era aşteptat a doua zi, la ora 11 la Departamentul Securităţii Statului, Directia

Securităţii interne, să-l caute pe maiorul Ionică, fost subaltern la Slobozia, să vorbească cu el, că mai există o şansă să rămână student. P refuzase să se ducă, în vacanţa din 76, la un stagiu de pregătire la Băneasa. A fost ultima dată când s-a mai încercat recrutarea lui P. Amza l-ar fi vrut ofiţer sub acoperire. În aceeaşi seară l-a mai aşteptat pe P şi Stan, un inginer agronom din satul de baştină a lui P şi prieten. Venise cu logodnica în Bucureşti pentru cumpărături şi s-a gândit să se întâlnească cu P, la Dunărea, unde seară de seară ştia că-şi pierde vremea la o cafea şi ore interminabile de discuţii cu prietenii. Stan a luat o masă în restaurant, la geam şi aproape de uşă, să-l vadă pe P când vine. Când a început prăpădul a mai apucat să-şi arunce logodnica prin geam. Lui, nici măcar nu i-au găsit cadavrul. Ea a rămas paralizată pe viaţă şi cu o spaimă continuă în suflet.

IV. De câte ori venea vorba despre femeiile din viaţa lui, lui P i se aprindeau, pur şi simplu, ochii. O lumină specială venea din adâncuri. Asperităţile chipului i se înmuiau şi întinerea brusc. Mi-a spus ca a avut noroc, faptul că s-a dezvoltat fizic dezordonat, după o logică numai de Dumnezeu ştiută, a avut şi beneficii. Organele sexuale s-au maturizat aproape brusc, la 13 ani era deja un bărbat în toată

firea. . .

Epilog

P a hotărât, în fine, că e vremea să se sinucidă. Demult s-a gandit că ar fi singurul lucru pe care ar fi putut să-l ducă la bun sfârşit. Totuşi nu se face să mori, aşa, oricum. A chemat o femeie să-i facă curat. Noroc că a chemat-o dis de dimineaţă, altfel trebuia să moară într-o altă zi. A mai rugat o femeie, s-o ajute pe prima. Le-a spus că se-nsoară, mitul Mioriţei, de. . . şi nu se cade s-o primească aşa pe viitoarea nevastă. Se va duce s-o aducă de la oraş, cu căruţa. Şi la căruţă o să aibă înhămate două iepe negre. Femeiile îşi făceau cruce, pe furiş. N-aveau curaj să hlizească, nici măcar sa-şi ridice frunţile din pământ. P le plătise bine, cât pentru trei zile la sapă pe câmp. P l-a rugat pe unul, Gică al Mariei, zis şi Buzilă, că avea nişte buze de ziceai că sunt buci de vădană, i-a mai zis că vrea şi două iepe negre. Buzilă n-avea decât o mârţoagă, un cal bătrân şi ăla era roib, dar i-a zis că se face, dar o să-l coste cam scump.

— Cât? l-a întrebat P.

— O vadră de ţuică, i-a răspuns Buzilă.

Cam mult, se gândea P, aproape că se duce toată pensia pe ţuică. Şi-a aprins o ţigară. Scotea rotocoale absent. Buzilă a întins mâna

spre el, vroia o ţigară. I-a dat. S-au aşezat amândoi pe treptele casei şi fumau, umăr lângă umăr.

— O să-ţi placă iepele, ai să vezi, V le-a luat imediat după revoluţie de la Jegălia, de la herghelia aia de acolo. Nu-s bune la plug, dar sunt frumoase si au mers de prinţese, înhămate la car. Acum V vinde manjii lor pe bani grei. Şi-a cumpărat pe banii ăia un Ford, e bun că-i mare şi pe motorină, că mai cumperi de pe la tractorişti cu bani mai puţini. Doar că e negru şi c-o cruce pe el. Băietul meu, ăla de-i student, îmi zice că-i dric. Fugi mă de-aici, îi zic, cred că a fost al unui popă mare, mitropolit. E dric, e dric, îmi tot repetă ăl mic. Ce să le faci, că de bătut nu-ţi mai dă voie legea. Aşa că-l las în plata Domnului. E drept că-i mai ard câte una, dar pe întuneric, să nu aibă martori.

— Să vii peste două zile cu căruţa la mine, zise P. Pe la opt fără un sfert. Atunci îţi dau şi ţuica, ai Înţeles?

— Fiţi fără grijă că am să vin.

Cele două zile au trecut cu greu. E şapte deja şi încă mai area atâtea de făcut. Femeiile muncesc de zor. P mai întâi se bărbiereşte. Are o chestie deşteaptă, cu trei lame, dar electrică. A primit-o cadou de la S, feciorul lui. Acum bărbieritul nu mai e un chin. Degeaba. Că de bărbierit uită cu săptămânele. Când îşi dă seama că a trecut mult timp, zice că-şi lasă

barbă. Nu-l ţine mult. Se duce la oraş şi-şi tunde şi chica şi barba. E şapte şi-un sfert. Mai are ceva timp. Se spală pe dinţi. Femeiile au terminat, îşi numară banii lasaţi de P pe televizor. Sunt toti. Dau bună ziua şi-l lasă singur pe P. Or să vină mai târziu, cu vre-un motiv, acolo, să-i vadă nevasta. E opt fără un sfert. A venit Buzilă. Sunt frumoase de adevărat iepele. P le priveste cu drag şi mirat. Se urcă-n căruţă, e îmbrăcat în costum negru, puţin uzat, cămaşă albă, papion şi pălărie aşezată şmechereşte pe cap.

— Diiii, fetele mele, diiiii! Şueră P. Iepele se-aruncă într-un galop nebun. Buzilă abia reuşeşte să se ferească, îşi face cruce. Câinii vecinilor aleargă în urma căruţei şi muşcă furioşi praful stârnit de roţi şi copitele iepelor. A ieşit din sat, acum se îndreaptă spre oraş.

— Ho, fetelor, ptrrr, ho, ho! Zise P. Şi-a aprins o ţigară şi se uită, aşa, lung, în zare. Era opt şi un sfert. Fix. Un câine urla, singur, aşa, de nebun. O lumină galbenă coborâse din cer. P a coborât din căruţă, a deshămat iepele, le-a împiedicat cu funia hamului şi le-a dat drumul pe islaz. Apoi, hotărât, se-ndreaptă, fără a mai ţntoarece capul, spre oraş. Nu se va mai întoarce niciodată în acest sătuc, prăfuit şi uitat de lume.